50

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”

O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
A.A.Elmurodov
2024 yil “___” __________

AMALIY BOSHQARUV HISOBI

FANI BO‘YICHA

SILLABUS

Magistratura mutaxassisligi uchun

Bilim sohasi:	400000	– Biznes, boshqaruv va huquq
Ta’lim sohasi:	410000	– Biznes va boshqaruv
Mutaxassislik:	70410201	– Buxgalteriya hisobi

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Iqtisodiyot fakulteti
70410201 – Buxgalteriya hisobi

Fan nomi:	*Amaliy boshqaruv hisobi*
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	ABH2206
Yil:	1
Semestr:	2
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	40
Amaliy mashg'ulotlar	50
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	–
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Talabalarga "Amaliy boshqaruv hisobi" fanining o'qitishdan maqsad – Hozirgi iqtisodiy islohotlar sharoitidagi raqobat xo'jalik yurituvchi subyektlardan bozor sharoitiga maksimal moslashuvchanlikni, xarajatlarni qisqartirish, resurslardan samarali foydalanish, faoliyatni doimiy tahlil qilib borish natijasida boshqaruv qarorlarini o'z vaqtida qubul qilish va korxonaning faoliyatini prognozlay olishni talab etadi.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Buxgalteriya hisobi
2.	Boshqaruv hisobi
3.	Moliyaviy hisob
4.	

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	Axborotlardan kasbiy faoliyatda hamda boshqaruv qarorlarini qabul qilish;

TN2	Amaliy boshqaruv hisobining nazariy-ilmiy asoslari, usullari, xorij tajribasi va ularni korxonalarda qo'llashning o'ziga xos xususiyatlarini bilishlarilozim;
TN3	Boshqaruv nazariyasi va amaliyotining so'ngi yutuqlarini qo'llagan holda korxona faoliyati va personalni boshqarish.
TN4	Nazorat va uning bajarilish natijasi bo'yicha xulosa qila olish bo'yicha ish rejasini tuzish va bajarish.
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	Boshqaruv hisobidan foydalanuvchilar doirasi ancha kengayib borayotganligi, integratsiya jarayonlari chuqurlashayotganligi, qo'shma korxonalar barpo etilayotganligi hisobi tizimini jahon standartlariga ko'chirishni talab etilishi.
TN6	Boshqaruv hisobi maxsus tayyorgarlik ko'rgan, boshqarishning sir asrorlari, qonun qoidalarini puxta egallagan malakali mutaxassis sifatida shakllanish bilimini olishi.
TN7	Kompaniya, firma, korxona, bank, moliya muassasalarining ijrioya xokimiyatiga ega bo'lgan boshqaruvchi direktor, rahbar, mudir, ma'muriy boshqaruvchi sifatida bilimlarga ega bo'ladilar
TN8	Boshqaruv hisobidan foydalanuvchilar doirasi ancha kengayib borayotganligi, integratsiya jarayonlari chuqurlashayotganligi, qo'shma korxonalar barpo etilayotganligi hisobi tizimini jahon standartlariga ko'chirishni talab etilishi.

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	"Amaliy boshqaruv hisobi" fanining predmeti va metodi,uning nazariy asoslari.
M2	Boshqaruvning mohiyati, tamoyillari va maqsadlari
M3	Boshqaruv hisobi tizimining tasniflanishi.
M4	Boshqaruv hisobini tashkil qilishda xarajatlarni hisobga olish xususiyatlari.
M5	Moliyaviy va boshqaruv hisobining o'zaro bog'liqligi
M6	Boshqaruv hisobini tashkil qilishning avtonom va integrallashgan usullari.
M7	Boshqaruv hisobini tashkil qilishning avtonom va integrallashgan usullari.
M8	Xarajatlarni turkumlash va ularning hisobi.
M9	Mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxini kalkulyatsiya qilish usullari va zamonaviy tizimlari.
M10	Mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxini kalkulyatsiya qilish usullari va

	zamonaviy tizimlari.
M11	Boshqaruv qarorlarini qabul qilish.
M12	Boshqaruv qarorlarini qabul qilish
M13	Budjetlashtirish va xarajatlarni nazorat qilish.
M14	Budjetlashtirish va xarajatlarni nazorat qilish.
M15	Transfert bahoni shakllantiri.
M16	Korxonaning segmentar hisoboti.
M17	Xarajatlarni baholash va ular dinamikasi.
M18	O'zbekiston Respublikasida boshqaruv hisobini tashkil etishni rivojlantirish yo'nalishlari.
M19	Material xarajatlarining hisobi.
M20	Mehnat xarajatlari hisobi.
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulotlar (A)	
A1	"Amaliy boshqaruv hisobi"fanining predmeti va metodi,uning nazariy asoslari.
A2	Boshqaruvning mohiyati, tamoyillari va maqsadlari
A3	Boshqaruv hisobi tizimining tasniflanishi.
A4	Boshqaruv hisobini tashkil qilishda xarajatlarni hisobga olish xususiyatlari.
A5	Moliyaviy va boshqaruv hisobining o'zaro bog'liqligi
A6	Boshqaruv hisobini tashkil qilishning avtonom va integrallashgan usullari.
A7	Boshqaruv hisobini tashkil qilishning avtonom va integrallashgan usullari.
A8	Xarajatlarni turkumlash va ularning hisobi.
A9	Mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxini kalkulyatsiya qilish usullari va zamonaviy tizimlari.
A10	Mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxini kalkulyatsiya qilish usullari va zamonaviy tizimlari.
A11	Boshqaruv qarorlarini qabul qilish.
A12	Boshqaruv qarorlarini qabul qilish
A13	Budjetlashtirish va xarajatlarni nazorat qilish.
A14	Budjetlashtirish va xarajatlarni nazorat qilish.
A15	Transfert bahoni shakllantiri.
A16	Korxonaning segmentar hisoboti.
A17	Xarajatlarni baholash va ular dinamikasi.
A18	O'zbekiston Respublikasida boshqaruv hisobini tashkil etishni rivojlantirish yo'nalishlari.
A19	Material xarajatlarining hisobi.
A20	Mehnat xarajatlari hisobi.

- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Mualliflar:	A.I.Alikulov – SamDVMCHBU, "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" kafedrasi professori, iqtisodiyot fanlari doktori Sh.X.Yuldashev – SamDVMChBU, "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" assistenti
E-mail:	dilnab@mail.ru
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" kafedrasi
Taqrizchilar:	1.S.N.Toshnazarov – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti "Buxgalteriya hisobi" kafedrasi mudiri, iqtisodiyot fanlari doktori, professor 2.Mardonov M. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali "Buxgalteriya hisobi va statistika" kafedrasi mudiri i.f.b.f.d. (PhD), dotsent

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2024 yil ______ dagi ___ sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" kafedrasining 2024 yil ___ (oy) dagi ___ sonli yig'ilishi bayoni bilan maqullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i R. Ro'ziqulov

Fakultet dekani A.Alikulov

Kafedra mudiri U.Eshmuradov

Tuzuvchilar A.Alikulov

Sh.Yuldashev

A21	Ustama xarajatlar hisobi.
A22	Buyurtmali kalkulyatsiya qilish usuli.
A23	Moliyaviy va boshqaruv hisobining o'zaro bog'liqligi.
A24	Tugallanmagan kontraktlar bo'yicha foydani aniqlash.
A25	Jarayonli kalkulyatsiya qilish usuli.
Mashg'ulotlar shakli: laboratoriya mashg'ulotlar (L) muljallanmagan	

Mustaqil ta'lim (MT)		
MT 1.	Boshqaruv hisobiga kirish fanining predmeti va metodi, uning nazariy asoslari.	6 soat
MT 2.	Boshqaruvning mohiyati, tamoyillari va maqsadlari.	6 soat
MT 3.	Boshqaruv hisobi tizimining tasniflanishi.	6 soat
MT 4.	Boshqaruv hisobini tashkil qilishda xarajatlarni hisobga olish xususiyatlari.	6 soat
MT 5.	Moliyaviy va boshqaruv hisobining o'zaro bog'liqligi.	6 soat
MT 6.	Boshqaruv hisobini tashkil qilishning avtonom va integrallashgan usullari.	6 soat
MT 7.	Boshqaruv hisobini tashkil qilishning avtonom va integrallashgan usullari.	6 soat
MT 8.	Xarajatlarni turkumlash va ularning hisobi.	6 soat
MT 9.	Mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxini kalkulyatsiya qilish usullari va zamonaviy tizimlari.	6 soat
MT 10.	Mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxini kalkulyatsiya qilish usullari va zamonaviy tizimlari.	6 soat
MT 11.	Boshqaruv qarorlarini qabul qilish.	6 soat
MT 12.	Boshqaruv qarorlarini qabul qilish.	6 soat
MT 13.	Budjetlashtirish va xarajatlarni nazorat qilish.	6 soat
MT 14.	Boshqaruv hisobini tashkil etish.	6 soat
MT 15.	Transfert bahoni shakllantiri.	6 soat
	Jami	**90 soat**

Asosiy adabiyotlar	
1.	Abdug'aniyev A.A. Boshqaruv hisobini tashkil etish muammolari, ularning yechimlari.-T.: TMI. 2003 y.
2.	Do'smuratov R.D. Buxgalteriya hisobi nazariyasi. –T.: "Fan va texnologiya", 2013.
3.	Ibragimov A., Ochilov I., Qo_ziev I. Moliyaviy va boshqaruv hisobi – T.: Iqtisod-moliya. 2008 y.

Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 52 bet.
2.	Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. –Toshkent: "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 36 bet.
3.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. –Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2022 yil. – 416 bet.
4.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.
5.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.
6.	O'zbekiston Respublikasining Soliq kodeksi. 30.12.2019 y.
7.	Abduvaxidov F.T., Qo'ziyev I.N., Dadabayev Sh.X. Buxgalteriya hisobi. Darslik. –Toshkent: TDIU, 2019.
8.	Jo'rayev A., Safarov G'., Meyliyev O. Soliq nazariyasi. O'quv qo'llanma. – T.: "Iqtisod-moliya", 2019.
9.	Urazov K.B., Po'latov M.E. Buxgalteriya hisobi. –Toshkent: "Innovatsion rivojlanish nashriyot matbaa uyi", 2020.
10.	Воронина Л.И. Бухгалтерский учет. Учебник. – М.: Алфа–М, 2017.
11.	Хашимов Б.А. Теория бухгалтерского учета. –Т.: "Иқтисодиёт", 2022
12.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 52 bet.
13.	Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. –Toshkent: "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 36 bet.
Axborot manbaalari	
1.	www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi
2.	www.gov.uz -O'zbekiston Respublikasi xukumat portal.
3.	www.norma.uz – axborot-huquqiy portali

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa meъyoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

d) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bolsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yol qo'yilgan bo'lsa;